

forelagt os, gjenemgaar saavel selve Betænkningen som de Bilag, der ere Uddrag af Forhørerne og medfølge Betænkningen, kommer jeg ganske vist til det samme Resultat, som det ærede Medlem, som sidst havde Ordet (Klein), at der er paavist eet Exempel, et virkelig Exempel, bevist eet, siger og skriver eet eneste Exempel, hvor der er anvendt en Trusel for at bevæge en Mand til at stemme paa en vis Maade. Foruden det er der ligeledes, som det blev oplyst, et Par andre Tilfælde, hvor man maaste kan antage, at en lignende Trusel er bleven anvendt, men bevist er det ikke, og naar jeg nu saa skulde gaa til at stemme for en Misbilligelse paa Grund af dette ene paaviste, beviste Exempel paa en Trusel, for at tvinge en Mand til at stemme paa en vis Maade, saa kan jeg dog ikke se bort fra, hvad ogsaa den ærede Ordfører fremhævede ligeoverfor dette Tilfælde, at der mellem den Fabrik, hvor denne Arbejder har høvt sit Arbejde, og denne Mand og hans Blad, mod hvem det saa stærkt anbefalede Arbejderne paa denne Fabrik at stemme, har været ført ligefrem en økonomisk Krig, saa at man ikke kan forundre sig saa meget over endda, at det for denne Fabrikseier og Bestyrer har kunnet staa som et økonomisk Livsspørgsmaal, at gjøre det Øverste for at forhindre, at denne Mand atter blev valgt, at denne Mand i det Hele taget fremtidig kunde fremtræde med samme Autoritet i Kredsen som hidtil. Det er oplyst, at dette har været den egenlige Grund, hvorfor man paa denne Fabrik har været saa særdeles ivrig for at faae Arbejderne til at stemme paa Rektor Dahl. Ogsaa maa jeg her fremhæve, at denne Fabrik har vist sig i andre almindelige økonomiske Forhold særdeles human og liberal ligeoverfor sine Arbejdere, den har bevaret disse Arbejdere i Vinterens Løb i omtrent fordoblet Mængde, uagtet den ingen Brug havde for dem, fordi den vidste, at de ellers vilde blive kastede paa Gaden. Naar nu en Fabrikseier eller hans Forvalter ganske vist af en Misforstaaelse synes som saa: Det er jo ikke mere end billigt, at vi søge at faae de Folk, som ere afhængige af os og som vi have udvist stor Godhed imod til paa et Punkt, hvor vi tro, at det har stor Interesse for os at stemme med os, saa siger jeg, at jeg kan finde det i alt Fald i den Grad undskyldeligt, at jeg ikke vil være med til at vedtage nogen Misbilligelse deraf, og som sagt, mine Herrer, det er det eneste beviste Exempel paa Valgtryk. Hvad nu i det Hele taget Spørgsmaalet om Valgtryk angaar, synes man, naar der tidligere i denne Session har været Tale derom, og ligeledes, naar der har været Tale derom idag, at antage det for Valgtryk, at større Arbejdsgivere, de være Godseiere, Fabrikanter eller hvad de være ville, af hvem et vist Antal af Husmænd og Arbejdere ere afhængige, udtale som deres Ønske, at deres Arbejdere skulle stemme paa en vist bestemt Maade. Man synes at gaa ud fra, at dette kan

kaldes et uberettiget Valgtryk. Dette benægter jeg. Og de Herrer ville aldrig, om de saa forfaste Valget, eller hvad de saa ville misbillige, gjenne en saadan Beslutning kunne komme dertil, at noget Saadant ikke sker, og at Saadant af Vedkommende ikke betragtes som fuldtud berettiget. Dermed siger jeg ikke, at det er fuldtud berettiget, at anvende Trusel og sige: Hvis Du ikke handler paa den og den bestemte Maade, følger deraf det og det. Det siger jeg ikke, paa ingen mulig Maade; men jeg paastaar, at den Indflydelse, som en større Godseier eller Arbejdsherre har ligeoverfor sine Husmænd og Arbejdere, vil det være usømmeligt under de Forhold, hvorunder vi leve, politisk galt af ham ikke at anvende saa godt, han formaar. Naar det ærede Medlem, som sidst havde Ordet, anmodede mig om, at tage mit Forslag tilbage, saa gjør det mig meget ondt, at jeg ikke kan følge ham heri. Jeg kan ikke anerkende, at der fremkommer et feilt Udtryk for dette Things Mening gennem den Afstemning, der nu kommer tilveie. Thi jeg er enig i dette ene Punkt med det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti) — ellers er jeg fuldstændig uenig med ham, og derfor finder jeg det naturligt, at han stemmer for dette Forslag — at det er ikke vor Sag her at give Valgerne Advarsel, ligesaa lidt som det er vor Sag at udtale en moralsk Dom over Jolls større eller mindre Humanitet, ligesaa lidt er det vor Sag at give Valgerne Advarsel. Den ærede Ordfører, som gennem den største Del af sit Foredrag gav en mere eller mindre humoristisk Skildring af hele den Valgkamp, der havde fundet Sted i Slagelsekredsen, endte sine Ytringer med den egentlige Argumentation for hele sin Stilling, saavidt jeg er istand til at opfatte den, idet han nemlig udtalte, at det, det her kommer an paa, er at bevirke, at vi ikke i Fremtiden skulde komme til at lide under et lignende Valgtryk, i en større Udstrækning, som det synes, at man ved de sidste Valg er kommet noget ind paa, og at man derfor vil give Valgerne en Advarsel ved nu at faae Folkethinget til saa enstemmigt som muligt at vedtage en Misbilligelse af, hvad der er sket i dette enkelte Tilfælde. Han mente, at, naar man nu først havde faaet en saadan Advarsel, og det saa dog alligevel skulde vise sig, at man ikke tog sig det ad notam, at man vedblev at udøve det samme eller lignende Valgtryk, som han nu mener, at man har udøvet denne Gang, vilde man ikke kunne fortænte Folkethinget i, at det næste Gang gif til Forkastelse af et lignende Valg, og skulde heller ikke det hjælpe — og denne Mulighed staaar ganske vist altid for — saa maatte man gaa til en Valglovsforandring og indføre hemmelig Afstemning. Jeg skal gjøre den Sidebemærkning, at jeg for mit Vedkommende ikke skulde have noget imod, at vi havde hemmelig Afstemning. Jeg er temmelig sikker paa, at det ikke vilde være til